

กรรมวิธีการสร้างระนาดเอกของครูชโล ใจชื่น MAKING PROCESS OF RANAD EK BY KRU CHALOW JAICHAN

วุฒิพงศ์ เถาลัดดา* WOOTHIPONG THOWLADDA*
ภัทระ คมขำ** PATTARA KOMKUM**

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องกรรมวิธีการสร้างระนาดเอกของครูชโล ใจชื่น มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาประวัติการสร้างระนาดเอกของครูชโล ใจชื่น 2. เพื่อศึกษากรรมวิธีการสร้างระนาดเอกของครูชโล ใจชื่น ในปัจจุบันได้มีวิวัฒนาการในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยมากขึ้น ทำให้ช่างสร้างเครื่องดนตรีไทยผลิตเครื่องดนตรีไทยได้รวดเร็วขึ้นแต่ขาดความประณีต ครูชโล ใจชื่น ท่านเป็นช่างสร้างเครื่องดนตรีไทยที่ยึดหลักการสร้างเครื่องดนตรีไทยแบบโบราณโดยทำตามหลักของช่างเจ๊กฮุยและช่างเจ๊กฝนซึ่งเป็นช่างสร้างเครื่องดนตรีไทยที่ได้รับความนิยมในสมัยโบราณ ผลการวิจัยพบว่า กรรมวิธีการสร้างระนาดเอกของครูชโล ใจชื่น ใช้อุปกรณ์การสร้างแบบโบราณและการประยุกต์ใช้อุปกรณ์ในการสร้างผืนระนาดเอก เช่น การใช้เศษกระเจกแต่งผืนระนาดเอก เป็นต้น ขั้นตอนวิธีการทำแบบโบราณโดยทำเดี่ยวเพื่อประกอบไม้ของรางระนาดเอกเข้าด้วยกัน ผืนระนาดเอก 21 ลูกแบบโบราณมีการแกะสลักทำระนาดเอกซึ่งไม่พบในสมัยใหม่ และกระบวนที่ครูได้พัฒนาจนเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ กรรมวิธีทั้งหมดล้วนส่งผลต่อคุณภาพเสียงของระนาดเอก ทำให้คุณภาพเสียงของระนาดเอกออกมาเสียงดังกังวาน สมบูรณ์ และสวยงาม

คำสำคัญ : ระนาดเอก/ กรรมวิธีการสร้าง/ ชโล ใจชื่น

*นิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, woothipong.tld@gmail.com.

*Master Student, Faculty of Fine and Applied Arts, Chulalongkorn University, woothipong.tld@gmail.com.

**รองศาสตราจารย์ ดร., ภาควิชาดุริยางคศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, peenai2004@hotmail.com.

**Associate Professor Dr., Department of Thai Music, Faculty of Fine and Applied Arts, Chulalongkorn University, peenai2004@hotmail.com.

ABSTRACT

The purposes of this research, “The Making Process of the Ranad Ek by Kru Chalow Jaichan”, are as follows: (1) To study the history of the creation of Kru Chalow Jaichan’s ranad ek, (2) To study the making methods of Kru Chalow Jaichan’s ranad ek. Due to the advanced development of materials and tools nowadays, traditional Thai musical instrument makers can produce musical instruments more quickly, but at the expense of exquisiteness. However, Kru Chalow Jaichan, a traditional Thai musical instrument maker, still adheres to the ancient traditional Thai musical instruments making methods of Jek Hui and Jek Fon, two popular musical instrument makers in an ancient era. The research found that in Kru Chalow Jaichan’s ranad ek making methods, the ancient tools and the application of tools are used in the making process of ranad ek wooden slats, for instance, pieces of glass are used to decorate wooden slats. Kru Chalow also utilizes the ancient method in which tenons are being made to attach wooden parts of boat-shaped resonator together. Kru Chalow’s ranad ek is in an ancient style which consists of 21 wooden slats and its pedestal is carved unlike those of modern time. Moreover, he has even developed his own unique pattern of the ranad ek. All these methods have a significant impact on the sound quality of the ranad ek in the way that they make the sound quality resonant, complete, and exquisite.

Keywords: Ranad Ek/ Making Process/ Chalow Jaichan

บทนำ

ระนาดเอกเป็นเครื่องตีชนิดหนึ่ง กำเนิดเสียงโดยไม่ระนาดกระทบกับลูกระนาดทำให้เกิดเสียงดังกังวานไพเราะ บรรเลงได้ทั้งเดี่ยวและรวมวง การบรรเลงเดี่ยวระนาดเอกเพื่อแสดงทักษะของผู้บรรเลงและแสดงทางของครูผู้สอน แต่เมื่อระนาดเอกบรรเลงรวมวงกับเครื่องดนตรีชนิดอื่นจะมีหน้าที่เป็นผู้นำวง

อรรพรรณ บรรจงศิลป์ และคณะ ได้กล่าวไว้ว่า ส่วนประกอบของระนาดเอก แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. รางระนาด รางเป็นส่วนที่เป็นกล่องเสียง รางระนาดส่วนใหญ่นิยมทำด้วยไม้สัก หรือไม้เนื้อแข็งบางชนิด เช่น ไม้ชิงชัน ไม้มะค่า (ลายปุม) ไม้มะริด รางระนาดบางรางจะมีการแกะลวดลาย หรือฝังมุกประกอบงาให้ดูสวยงาม รางระนาดประกอบด้วยไม้แผ่นรางหรือข้างรางหนาประมาณ 0.5 นิ้ว มีลักษณะโค้ง ฐานได้ลักษณะ มีไม้แผ่นด้านล่างเรียก ท้องราง ปลายทั้งสองข้างของรางเป็นแผ่นไม้กว้างประมาณ 8 นิ้ว ยาวประมาณ 17 นิ้ว เป็นรูปทรงใบรี เรียกว่า โขน และมีตะขออยู่ข้างละ 2 อัน เพื่อแขวนผืนระนาด วัดความยาวจากปลายโขนด้านหนึ่งยาวประมาณ 120 เซนติเมตร ส่วนล่างตรงกลางของรางมีที่รองรับรางติดอยู่เรียกว่า แท้ มีลักษณะเป็นพานแว่นฟ้า
2. ผืนระนาดเอก ผืนระนาดเอกแต่โบราณนิยมใช้ไม้ไผ่ชนิดหนึ่งเรียกว่า ไผ่บง ทำลูกระนาด นิยมกันไม่ให้เสียงที่นุ่มนวลไพเราะ แต่ต่อมาใช้ไม้แก่นทำลูกระนาดกันมากขึ้น เช่น ไม้ชิงชัน ไม้พะยุง ไม้มะหาด ผืนระนาดผืนหนึ่งจะมี 21 ลูก แต่ในปัจจุบันบางผืนจะมี 22 ลูก ลูกทวนซึ่งเป็นลูกใหญ่ที่สุดและมีเสียงต่ำสุดนั้นกว้างประมาณ 2 นิ้ว ยาว 16 นิ้ว ลูกถัดจากนั้นจะลดหลั่นกันลงไปจนถึงลูกสุดท้ายซึ่งเรียกว่า ลูกยอด ลูกยอดเป็นลูกที่เล็กสุด และมีเสียงสูงสุด มีความยาว 12 นิ้ว ตรงรอยปาดด้านล่างของลูกระนาดใช้ตะกั่วผสมขี้ผึ้งถ่วงเสียงให้ได้ระดับตามต้องการ ลูกระนาดทั้งหมดจะถูกนำมาเจาะรูหัวท้ายข้างละ 2 รู สำหรับร้อยเชือกผูกแขวนกับตะขอที่โขนทั้ง 2 ข้าง รางระนาดเอกและผืนระนาดเอก ถือเป็นส่วนประกอบที่สำคัญและมีความละเอียดอ่อนในเรื่องของความสวยงาม เสียง และกรรมวิธีในการผลิต¹

ระนาดเอกถือเป็นเครื่องดนตรีที่มีกรรมวิธีในการสร้างที่ละเอียดอ่อนทั้งในเรื่องของการเหลาผืนระนาด ติดตะกั่ว เจาะรูระนาด ประกอบรางระนาด การเขียนคิ้ว ซึ่งการเหลาผืนระนาดซึ่งต้องใช้กระสวนเฉพาะของช่างนั้น ๆ เป็นเอกลักษณ์ของช่างแต่ละบุคคล ทำให้ต้องใช้ช่างที่มีประสบการณ์และมีฝีมืออย่างมาก

ครูชลอ ใจชื่นมีความสนใจทางด้านดนตรีไทย จึงมาเรียนปี่พาทย์ที่บ้านบางลำพูกับครูโชติ ดุริยประณีต ครูชื่น ดุริยประณีต ครูสืบสุด ดุริยประณีต ครูประสงค์ พินพาทย และครูสอน วงฆ้อง ซึ่งครูชลอ ใจชื่นท่านเป็นคนฆ้องวงใหญ่ ครูชลอ ใจชื่นยังมีความสามารถในการทำเครื่องดนตรีไทย เช่น ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ฆ้องวงใหญ่ ฆ้องวงเล็ก ไม้ระนาดเอก (ไม้ฉวม) ไม้ระนาดเอก (ไม้แข็ง) ไม้ระนาดทุ้ม ไม้ฆ้องวงใหญ่ (ไม้หนัง) ไม้ฆ้องวงใหญ่ (ไม้ฉวม) ไม้ฆ้องวงเล็ก (ไม้หนัง) ไม้ฆ้องวงเล็ก (ไม้ฉวม) ไม้ฆ้องมอญ และไม้ติดกลองแขก ไม้ซิม เป็นต้น จนเป็นที่ยอมรับในวงการนักดนตรีไทย ครูชลอ ใจชื่นมีความสนใจในการทำเครื่องดนตรีไทยจึงได้เรียนกับเจ๊กฮุยและเจ๊กผ่น ซึ่งอพยพมาจากประเทศจีน ทำเครื่องดนตรีไทยขายประจำบ้านบางลำพูที่ได้รับการยอมรับสมัยนั้น ครูชลอ ใจชื่นมีความมุ่งมั่นในการทำเครื่องดนตรีไทย ทำให้เจ๊กฮุยและเจ๊กผ่นเห็นพรสวรรค์และพรแสวงของครูชลอ ใจชื่น จึงรับเป็นลูกศิษย์และถ่ายทอดกลวิธีการทำเครื่องดนตรีไทยให้แก่ครูชลอ ใจชื่น ปัจจุบันครูชลอ ใจชื่น ถือเป็นผู้มีความสามารถในการทำเครื่องดนตรีไทยมากจึงได้สืบทอดการทำเครื่องดนตรีไทยของบ้านบางลำพูต่อมา

ครูชลอ ใจชื่น ซึ่งมีความรักในการสร้างเครื่องดนตรีไทยจึงได้ประกอบอาชีพหลัก คือ ทำเครื่องดนตรีไทยขาย และรับซ่อมเครื่องดนตรีไทยประเภทปี่พาทย์ นอกจากนี้ครูชลอ ใจชื่น ยังได้รับเชิญให้ไปสอนวิชาซ่อมเครื่องดนตรีไทย

1. อรรพรรณ บรรจงศิลป์ และคณะ, *ดุริยางคศิลป์ไทย* (กรุงเทพมหานคร : สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546).

ที่สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และได้รับเชิญบรรเลงดนตรีไทยและจัดซุ้มขายเครื่องดนตรีไทยในงานวิศิษฐ์ศิลป์ อีกด้วย ด้วยเหตุผลนี้ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษากรรมวิธีการสร้างระนาดเอกของครูชลอ ใจชื่น เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้ศึกษาวิธีการทำระนาดเอกได้อย่างละเอียดและสามารถทำระนาดเอกที่มีคุณภาพได้ด้วยตนเอง

วัตถุประสงค์และขอบเขตของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติการสร้างระนาดเอกของครูชลอ ใจชื่น
2. เพื่อศึกษากรรมวิธีการสร้างระนาดเอกของครูชลอ ใจชื่น
3. เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะผืนระนาดเอกของครูชลอ ใจชื่นที่มีผลต่อคุณภาพเสียง

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การดำเนินงานวิจัยฉบับนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีการดำเนินงานดังนี้ มุ่งการเก็บข้อมูลภาคสนามเป็นสำคัญ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์องค์ความรู้ กระบวนการสร้างระนาดเอก การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยได้ลงมือด้วยตนเองในฐานะลูกมือในการสร้างระนาดเอกในขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อเข้าถึงข้อมูลเชิงลึกและสามารถทำความเข้าใจข้อมูลได้อย่างชัดเจน และนำข้อมูลจัดเก็บเรียบเรียงลำดับตามขั้นตอนเพื่อรายงานผลการวิจัย สรุปเสนอแนะ และจัดพิมพ์รายงานฉบับสมบูรณ์

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า ครูชลอ ใจชื่น ยังอนุรักษ์กรรมวิธีการสร้างระนาดเอกแบบโบราณโดยยึดหลักช่างเจ๊กฮุย และช่างเจ๊กฝอยอยู่ ทำให้ระนาดเอกของครูชลอ ใจชื่น มีความประณีตของรางระนาดเอกและกระสวนของผืนระนาดเอก คือรางระนาดเอก กระสวนผืนระนาดเอกได้สัดส่วนในการสร้างที่มีมาตรฐานสวยงาม และมีความคงทนแข็งแรงกว่าสมัยปัจจุบัน ผู้วิจัยได้พบลักษณะเฉพาะผืนระนาดเอกของครูชลอ ใจชื่นที่มีผลต่อคุณภาพเสียง 6 ประการ คือ 1. ลักษณะการเลือกไม้ทำผืนระนาดเอก มีวิธีการเลือกไม้ที่ไม่มีตำหนิและเป็นไม้ต้นเดียวกันทั้งผืน 2. การผสมตะกั่ว มีสูตรเฉพาะที่ทำขึ้นเอง 3. การบากท้องผืนระนาดเอกใช้เทคนิคเฉพาะตัวมีขั้นตอนที่ประณีตซึ่งส่งผลต่อเสียงสูงเสียงต่ำของระนาดเอก 4. การเจาะรูร้อยเชือก ถ้าเจาะมากไปจะมีผลต่อคุณภาพเสียงทำให้เสียงระนาดเอกสูงขึ้นแต่ถ้าเจาะน้อยไปจะทำให้เชือกไม่สามารถร้อยผ่านได้ 5. กระสวนผืนระนาดเอกของครูชลอ ใจชื่น เป็นกระสวนที่ครูได้ปรับและพัฒนาจนเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของครูชลอ ใจชื่น 6. รางระนาดเอก มีสัดส่วนที่เฉพาะ ความป่องของรางระนาดเอกและการเลือกไม้ทำให้คุณภาพเสียงออกมามีความกังวาน

1. ประวัติชีวิตของครูชโล ใจชื้น

ภาพที่ 1 ครูชโล ใจชื้น
ที่มา : ผู้วิจัย

ครูชโล ใจชื้น เกิดวันพุธที่ 3 กรกฎาคม 2478 เวลา 11.00 น. ณ บ้านเลขที่ หมู่ 1 ตำบลบ้านไร่ อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี เกิดกับหมอต้าแย เป็นบุตรชายของนายผล ใจชื้น และนางลิ้ม ใจชื้น มีพี่น้องทั้งหมด 2 คน ได้แก่ ครูชโล ใจชื้น และนางเฉลา ใจชื้น

การศึกษาสายสามัญ ครูชโล ใจชื้น เข้าศึกษาที่โรงเรียนวัดน้อยชมพู จังหวัดสุพรรณบุรี ตั้งแต่อายุ 8 ปี ประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ประถมศึกษาปีที่ 4 และได้ช่วยบิดาและมารดาทำไร่ทำนาควบคู่กับการเรียน

การศึกษาด้านดนตรีไทย ครูชโล ใจชื้น ได้เริ่มศึกษาดนตรีไทยอย่างจริงจังเมื่ออายุ 7 ขวบ โดยได้ศึกษากับ ครูพิน วงศ์เผือก เป็นครูคนแรก ซึ่งเป็นบ้านดนตรีไทย ที่จังหวัดสุพรรณบุรี เริ่มเรียนเครื่องดนตรีไทยชิ้นแรก คือฆ้องวงใหญ่ เพลงแรกที่ต่อคือเพลงสาธุการ และต่อมาได้เข้ามาศึกษาดนตรีไทยต่อที่กรุงเทพมหานครตอนอายุ 20 ปี ที่บ้านบางลำพู ได้ศึกษากับครูสืบสุด ดุริยประณีต ครูโชติ ดุริยประณีต ครูประสงค์ พิณพาทย์ ครูสุข ดุริยประณีต เรียนเพลงเถา เพลงเรื่อง เพลงหน้าพาทย์ และได้ศึกษาเพลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่กับครูสอนวงฆ้อง ได้แก่ เพลงเชิดนอก เพลงพญาโศก เพลงสารถี เพลงแขกมอญ

ประวัติการทำงาน ครูชโล ใจชื้นรับราชการเมื่ออายุ 30 ปี ตำแหน่งศิลปินจิตอาสา ตำแหน่งฆ้องวงใหญ่ ดูแลเครื่องดนตรีไทย เทียบเครื่องดนตรีไทย ซ่อมแซมเครื่องดนตรีไทยในกรมศิลปากร ครูโชติ ดุริยประณีต เป็นหัวหน้าแผนกดนตรีไทย กรมศิลปากร เป็นผู้แนะนำ ได้ปฏิบัติงานจนเกษียณอายุราชการ

2. กรรมวิธีการสร้างระนาดเอกของครูชโล ใจชื้น

ครูชโล ใจชื้นให้ความสำคัญในกระบวนการสร้างระนาดเอกในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การคัดเลือกวัสดุในการสร้างระนาดเอกทุกชิ้น การเลือกไม้รางระนาดเอกและไม้ผืนระนาดเอก การสร้างโขนระนาดเอก การสร้างรางระนาดเอก การสร้างเท้าระนาดเอก การทำเดือยประกอบรางระนาดเอก การวัดกระสวนผืนระนาดเอก การเหลาผืนระนาดเอก และการติดตะกั่ว ขั้นตอนทั้งหมดนี้ส่งผลให้คุณภาพเสียงระนาดเอกนุ่มนวลและดังกังวาน เกิดจากประสบการณ์การสร้างเครื่องดนตรีไทยมากกว่า 60 ปี จึงทำให้ระนาดเอกของครูชโล ใจชื้น มีความประณีต งดงาม จนเป็นที่ยอมรับในกลุ่มนักดนตรีไทย

2.1 ขั้นตอนการสร้างรางระนาดเอก

ครูชลอ ใจชื่น ให้ความสำคัญกับขั้นตอนการสร้างรางระนาดเอกเป็นอย่างมาก ซึ่งขั้นตอนการสร้างรางระนาดเอกนั้นทุกขั้นตอนถือมีความละเอียดที่จะต้องใช้งานฝีมือเป็นส่วนใหญ่จึงจะทำให้รางระนาดเอกออกมามีความประณีตและเกิดความสวยงามขึ้นได้ สัดส่วนของรางระนาดเอกของครูชลอ ใจชื่นถือเป็นมาตรฐานโดยยึดหลักโบราณจากช่างเจ๊กฮุยและช่างเจ๊กฝนตามขั้นตอนดังนี้

2.1.1 โขนระนาดเอก

โขนระนาดเอกมีความยาว 17 นิ้วเมื่อวัดตั้งแต่หัวจนกระทั่งท้ายโขนระนาดเอก จากนั้นใช้จิกซอตัดไม้ออกมาให้ได้ขนาดที่วัดไว้และใช้กบไสไม้ตกแต่งตามสัดส่วนรอบข้างของโขนระนาดเอก เมื่อตกแต่งเสร็จแล้วใช้ไม้บรรทัดวัดขอบโขนระนาดเอกให้ได้ครี้นิ้ว ใช้ดินสอขีดเส้นเพื่อขีดไม้ออกอีกชั้นหนึ่ง

2.1.2 รางระนาดเอก

ครูชลอ ใจชื่น กล่าวถึงการทำโขนระนาดเอก

บางทีครูก็ไม่ได้ใช้ไม้บรรทัดวัดหรอก ไม่รู้เลยด้วยบางครั้งก็คือ 1 เซน ก็กะ ๆ เอาว่าตรงนี้ต้องโค้งก็ขีด ๆ วาด ๆ ไปตามส่วนความโค้งที่แต่งมาตั้งแต่แรก ขั้นตอนพวกนี้เป็นขั้นตอนจุกจิกเกี่ยวกับพวกความสวยงามไม่มีผลต่อเสียงระนาดอะไรต้องใช้ประสบการณ์ล้วน ๆ ไม่ใช่จะมาฝึกทำแค่เดือนเดียวแล้วจะทำได้ เวลาขีดเส้นก็ต้องขีดทั้ง 2 ฝั่งต้องใช้ลิวชูดอกในส่วนรอบนอกที่ขีดไปแต่ครูไม่ใช่ลิวครูใช้เลื่อยเหล็กที่ทำขึ้นมาเอง ครูว่าคมกว่าเหล็กแต่ต้องชำนาญจริง ๆ นะเพราะอันตรายถ้าไม่เก่งโดนมือเลื่อยดอกแน่ ๆ เพราะครูทำขึ้นมาเพราะเห็นว่าเลื่อยตัดเหล็กทนกว่าเลื่อยตัดไม้ใช้งานได้คงทน ครูเลยเอาไปเลาให้คม ๆ มีทั้งแบบปลายแหลมและแบบปลายปกติ ถ้าแบบปกติก็ใช้ชุดไม้ออกไปเรื่อย ๆ ถ้าปลายแหลมก็ใช้แต่งส่วนที่เข้าถึงยาก ๆ ตรงขอบใกล้ที่ขีดเส้นเราก็ต้องใช้ส่วนแหลมจิกเข้าไปเพื่อแต่งตรงนั้นทำแบบนี้ไปรอบ ๆ ทั้ง 2 ฝั่งเลย ตรงหัวท้ายก็จะทำยากหน่อยเพราะเวลาไปถึงตรงนั้นจะจับลำบากก็ต้องระวังหน่อยถ้าใช้ลิวก็ได้เหมือนกันนะแต่ไม่ใช่ออกยากหน่อยไม่ค่อยทันใจครู²

ภาพที่ 2 ครูชลอ ใจชื่น ใช้เลื่อยตัดเหล็กเซาะโขนระนาดเอก
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 3 โขนระนาดเอก
ที่มา : ผู้วิจัย

รางระนาดเอกมีวิธีการเลือกไม้คือจะต้องเป็นไม้ชนิดเดียวกับที่ทำโขนระนาดเอกและเท้าระนาดเอก ขนาดความยาว 44 นิ้ว ความกว้าง 30 นิ้ว และความหนา 3 นิ้ว จากนั้นเลื่อยไม้ให้ได้ขนาดตามที่ต้องการและใช้กบไสไม้แต่งให้เกิดความโค้งตามสัดส่วนของรางระนาดเอก

2.1.3 เท้าระนาดเอก

ครูชลอ ใจชื่น กล่าวถึงขั้นตอนการแต่งรางระนาดเอก

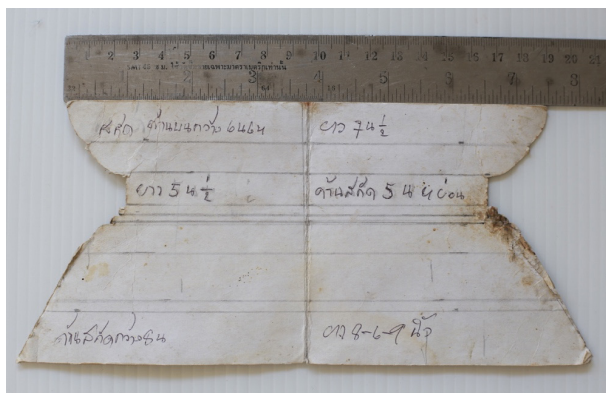
ขั้นตอนนี้ก็ต้องค่อย ๆ ไปบอกไม่ได้หรอกว่าใช้อะไรถึงไหนต้องต่อด้วยเครื่องมืออะไร หยิบจับอะไรได้ก็ใช้อย่างละนิดอย่างละหน่อยแล้วได้สถานการณ์ ใช้กบปดบ้าง กบโค้งบ้างให้รางโค้ง สิวตอกชุดบ้าง ตะไบนิดหน่อย สลับกันไปเรื่อย ๆ แล้วแต่ว่าต้องการแต่งตรงไหน แต่งให้กินเข้าไปเยอะหน่อยก็ใช้กบกับลูกหมูยาก็เพิ่มเติมก็ใช้สิ่วแล้วค้อนตอกลงไป ตะไบชนิด ๆ หน่อย ๆ แต่พอได้ส่วนก็ใช้กระดาษทรายแต่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายขัดไปเรื่อย ๆ ให้กินเนื้อได้เข้าไปอีกยิ่งขัดไม้ก็จะยิ่งเงาสวยขึ้น³

ภาพที่ 4 ครูชลอ ใจชื่น ใช้สิ่วแต่งรางระนาดเอก
ที่มา : ผู้วิจัย

3. ชลอ ใจชื่น, “การแต่งรางระนาดเอก,” สัมภาษณ์โดย วุฒิพงศ์ เกล็ดตา, 12 พฤษภาคม 2561.

แบบพิมพ์ตำราขนาดเอกด้านบนยาว 7 นิ้วครึ่ง ด้านสัถยาว 6 นิ้วหย่อน ส่วนตรงกลางยาว 5 นิ้วครึ่ง ด้านสัถยาว 5 นิ้วหย่อน ด้านฐานล่างยาว 9 นิ้ว ด้านสัถยาว 8 นิ้ว พิมพ์นี้เป็นพิมพ์ที่ครูชลอ ใจขึ้นทำขึ้นยึดหลัก รางขนาดเอกเก่าจากเจ๊กฮุยเจ๊กฝน

ภาพที่ 5 พิมพ์แบบตำราขนาดเอก
ที่มา : ผู้วิจัย

ครูชลอ ใจขึ้น กล่าวถึงพิมพ์ตำราขนาดเอก

พิมพ์นี้เราก็อ่านมาเองข้างอื่นเขาก็มีสัดส่วนของเขา อันนี้ของครูเป็นแบบเดิมเป๊ะ ๆ ของเจ๊กฮุย เลย์สัดส่วนเท่ากันเป๊ะ ครูทำขึ้นแค่ฝั่งเดียวแล้วก็เขียนด้านข้างใช้แทนชื่อว่าด้านสัถเขียนโน้ตไว้ เป็นความเข้าใจของเราเองกันลืม ใครรู้ก็รู้ ใครไม่รู้มาดูก็อาจจะไม่เข้าใจตำราขนาดอะไรมีด้านเดียว แต่ลองดูที่พิมพ์ก็จะมีเขียนไว้ว่าด้านข้างยาวเท่าไรยังงั้น อันที่มีคำว่าหย่อนก็ถือน้อยกว่านั้นนิดเดียวซัก 1 หุน เขียนไว้แบบนี้เราก็อ่านเองคนเดียวพอแล้วไม่ต้องมีใครมาเข้าใจกับเราเพราะเรา ทำคนเดียวใครอยากทำเลียนแบบถ้าเข้าใจก็ทำไปแต่ส่วนมากจะไม่ค่อยเข้าใจ⁴

เมื่อตัดไม่ได้ขนาดของตำราขนาดเอกแล้ว ใช้ส่วขนาดใหญ่แกะลายตำราขนาดเอก และใช้ส่วเล็กแต่งอีกครั้ง เพื่อความเรียบร้อย จากนั้นทำเต็ยด้านในทั้ง 4 ฝั่ง เพื่อประกอบเข้าเต็ยตำราขนาดเอก โดยใช้เลื่อยจิ๊กซอดัดก่อน และใช้ตะไบกับส่วแต่งอีกครั้ง

ภาพที่ 6 เต็ยตำราขนาดเอก
ที่มา : ผู้วิจัย

4. ชลอ ใจขึ้น, “พิมพ์ตำราขนาดเอก,” สัมภาษณ์โดย วุฒิพงศ์ เถาถัดดา, 26 พฤษภาคม 2561.

การประกอบเข้าเดือยจะต้องใช้ค้อนขนาดเล็กเคาะเบา ๆ เพื่อให้เดือยที่ทำไว้เข้ากัน และเมื่อเดือยเข้าเรียบร้อยแล้ว ไม้เดือยนั้นจะขัดกันเองจะไม่สามารถหลุดได้

ครูชลอ ใจชื่น กล่าวถึงวิธีการเข้าเดือยเท้าระนาดเอก

สมัยก่อนเขาก็ทำกันแบบนี้เข้าเดือย แต่หลัง ๆ เสียเวลาเขาไม่ทำกันแล้ว ครึ่งนี้ครูเห็นจะมาศึกษาเลยให้แบบฉบับโบราณทำให้ได้กรุ่นหลังดูว่าเมื่อก่อนเขาทำกันแบบนี้มีขั้นตอนละเอียดไม่เหมือนสมัยใหม่ใช้เครื่องลากที่เดียวก็เสร็จแล้ว พอเข้าเดือยแล้วฐานก็จะเอาไม้ไผ่มาจุ่มน้ำให้เปียกแล้วใส่สีกะได้ตัดด้านล่างเป็นสีดำสวยดีแปลกดีด้วย พญาจิ้งจอกถือเป็นไม้ที่หายากสมัยก่อนที่ช่วงหนึ่งเขาหาขายกันเป็นกิโล ครูได้มานานกว่า 30 ปีแล้วไม่ได้ใช้อะไรเลยครึ่งนี้ใส่ไปให้ไปฐานเท้าระนาดนี้ละกัน เวลาเข้าเดือยถ้าเราจะเข้าแบบถาวรไม่เอาออกอีกเลยก็สามารถอัดกาวเข้าไปได้ แต่ถ้าเพื่อเอาออกก็ไม่ต้องอัดกาวก็ได้ เพราะยังงัดเดือยก็ไม่หลุดอยู่แล้ว⁵

ภาพที่ 7 เท้าระนาดเอก
ที่มา : ผู้วิจัย

2.2 ขั้นตอนการสร้างฝืนระนาดเอก

2.2.1 การเลือกไม้

ครูชลอ ใจชื่น ได้เลือกไม้ชิงชันซึ่งถือเป็นไม้ที่เหมาะสมสำหรับฝืนระนาดเอกเป็นอย่างมาก และจะต้องเลือกไม้ที่เป็นไม้ที่มาจากต้นเดียวกันเพื่อเพิ่มความสวยงามของฝืนระนาดเอกและเสียงที่สม่ำเสมอ จากนั้นต้องมาเคาะเลือกว่าลูกไหนควรจะเหมาะแก่เสียงต่ำหรือเสียงสูง

ภาพที่ 8 ครูชลอ ใจชื่น เคาะลูกระนาดเอกเพื่อฟังเสียงสูงต่ำ
ที่มา : ผู้วิจัย

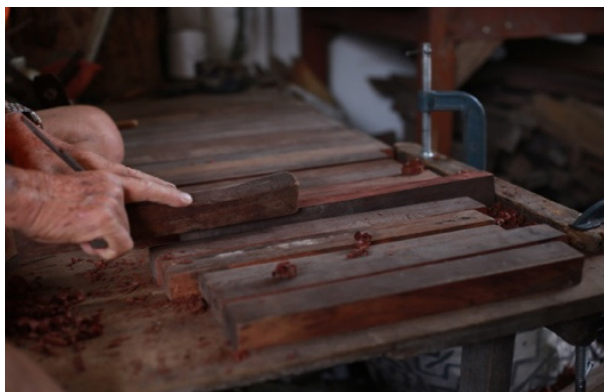
5. ชลอ ใจชื่น, “วิธีการเข้าเดือยเท้าระนาดเอก,” สัมภาษณ์โดย วุฒิพงศ์ เถาสดดา, 2 มิถุนายน 2561.

ครูชลอ ใจชื่น กล่าวถึงวิธีการเคาะเลือกผืนระนาดเอก

การเคาะที่คน ๆ เขาเคาะกันก็เพื่อจะดูว่าเสียงใสหรือเปล่า แต่การเคาะที่ถูกต้องไม่ใช่แค่ฟังเสียงใส เราจะต้องดูด้วยว่าลูกนี้ควรจะวางในเสียงสูงหรือเสียงต่ำ เอาที่ใกล้เคียงกับเสียงนั้น ๆ เรื่องพอดีคงไม่ได้เพราะยังไ้จะต้องไปแต่งเสียงกันอีกที การจับเวลาเคาะจะต้องจับด้านข้างของผืนระนาดเอกและถ้าเราเลือกจับตรงกลางทุกลูกที่เคาะก็จะต้องจับตรงกลางเพื่อความแตกต่างของเสียงแต่ละเสียงและจะต้องเคาะที่เดิมทุก ๆ ลูก เวลาเราเคาะเราก็จะเปรียบเทียบแต่ละลูกได้ว่าลูกไหนเสียงใสลูกไหนควรจะอยู่เสียงสูงลูกไหนควรจะอยู่เสียงต่ำ ถ้าจะให้สอนฟังเสียงก็สอนได้ แต่ของแบบนี้ก็ต้องใช้ประสบการณ์เป็นหลัก ถ้าพื้น ๆ ในการฟังก็ฟังแค่เสียงอับหรือเปล่า ถ้าลูกนั้นเสียงอับก็ไม่ควรเอามาทำเป็นผืนระนาดเอก แต่ถ้าไม่มีแล้วจริง ๆ ก็สามารถทำได้แต่จะต้องไปแต่งให้เสียงดีขึ้นอีกที⁶

2.2.2 การเหลาผืนระนาดเอก

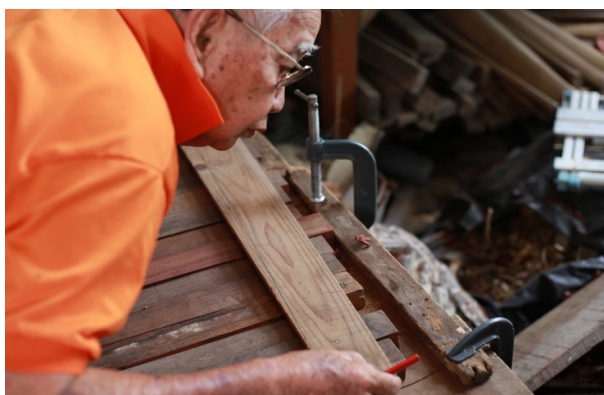
ครูชลอ ใจชื่น ใช้กบไสไม้แต่งลูกระนาดเอกให้ความหนาแต่ละลูกเท่า ๆ กัน โดยเริ่มจากลูกทวนไปยันลูกยอด

ภาพที่ 9 ครูชลอ ใจชื่น ใช้กบไสไม้แต่งลูกระนาดเอก
ที่มา : ผู้วิจัย

เมื่อใช้กบไสไม้แต่งลูกระนาดทุกลูกจนได้ขนาดแล้ว ใช้พิมพ์วัดกระสวนระนาดเอก โดยวัดต้องกลางก่อนตามขนาดความยาว จากนั้นวัดด้านล่างของลูกระนาดเอกและให้นำลูกระนาดเอกเลื่อนมาอยู่ด้านล่างให้ได้ระนาบเดียวกับกระสวน และวัดด้านบนลูกระนาดเอกถ้าส่วนใดเกินออกไปจากกระสวนใช้ดินสอขีดเป็นแนวยาว จากนั้นใช้เลื่อยตัดออกให้ได้ขนาดกระสวนตามที่ต้องการ

6. ชลอ ใจชื่น, “วิธีการเคาะเลือกผืนระนาดเอก,” สัมภาษณ์โดย วุฒิพงศ์ เลาศักดิ์, 27 พฤษภาคม 2561.

ภาพที่ 10 ครูชลอ ใจชื่น วัดกระสวนระนาเดก
ที่มา : ผู้วิจัย

ครูชลอ ใจชื่น กล่าวถึงขั้นตอนการวัดกระสวนระนาเดก
ตอนวัดกระสวนก็ต้องค่อย ๆ ใจเย็น ๆ วัดตรงกลางก่อนด้านบนที่ ด้านล่างที่ แต่ต้องหลายรอบ
หน่อยนะให้ละเอียดส่วนเกินก็ค่อยใช้เลื่อยตัดออกให้ได้ส่วนกระสวนของเรา ยังไงวัดมาก็ต้องมี
เกินเพราะตอนแต่งลูกเราทำไว้เกินอยู่แล้ว ถ้าขาดก็จบเลยนะต้องหาลูกใหม่ถือว่าไม่ได้กระสวน
แต่เกินเราก็ก็นำตัดออกได้ ก็ต้องค่อย ๆ วัดไปพอได้ส่วนก็ขีดเลยพอใช้เลื่อยตัดได้ขนาดหมด ใช้กับ
แต่งให้ลูกเสมอกันทุกลูกก็ค่อยเจาะรูร้อยเชือก⁷

จากนั้นเจาะรูร้อยเชือกฝืนระนาเดก โดยเจาะจากเสียงต่ำไปยันเสียงสูง วิธีการเจาะจะต้องเจาะด้านล่างก่อน
โดยใช้สว่านเบอร์ 2 หุน เจาะเข้าไปตรงกลางระหว่างรูร้อยเชือกเจาะเข้าไปครึ่งนิ้ว จากนั้นเจาะด้านหน้าใช้สว่านเบอร์
1 หุน เจาะ 2 รูจนทะลุด้านล่างที่เจาะไว้ เมื่อเจาะรูร้อยเชือกเสร็จแล้วใช้กับไสไม้ไสฝืนระนาเดกด้านบน โดยวัดความ
โค้ง 1 หุน ไส้ให้เกิดความโค้งเป็นหลังเต่า จากนั้นใช้กับเหล็กแต่งอีกครั้งเพื่อเก็บความเรียบร้อย และใช้กระดาษทราย
แต่งอีกครั้งโดยใช้แบบหยาบก่อน และใช้แบบละเอียดขัดต่อเพื่อให้ฝืนระนาเดกเงาขึ้น ทำแบบนี้เหมือน ๆ กันทั้งฝืน
ระนาเดก

ภาพที่ 11 ครูชลอ ใจชื่น ใช้กับไสไม้แต่งฝืนระนาเดกด้านบน
ที่มา : ผู้วิจัย

7. ชลอ ใจชื่น, “การวัดกระสวนระนาเดก,” สัมภาษณ์โดย วุฒิพงศ์ เถาถัดตา, 2 มิถุนายน 2561.

2.2.3 การแต่งเสียงระนาดเอก

การติดตะกั่วผืนระนาดเอกซึ่งตะกั่วที่ใช้ในการติดระนาดเอกเป็นตะกั่วที่ครูชลอ ใจชื้น ได้ผสมขึ้นจากสูตรที่คิดค้นขึ้นเอง โดยมีสัดส่วน ตะกั่ว 10 กิโลกรัม ซีฟิ่ง 1 กิโลกรัม และไมโครเว็กซ์ 1 ชีดครึ่ง เพื่อเพิ่มความเหนียวของตะกั่ว

ภาพที่ 12 ครูชลอ ใจชื้น ติดตะกั่วลูกระนาดเอก
ที่มา : ผู้วิจัย

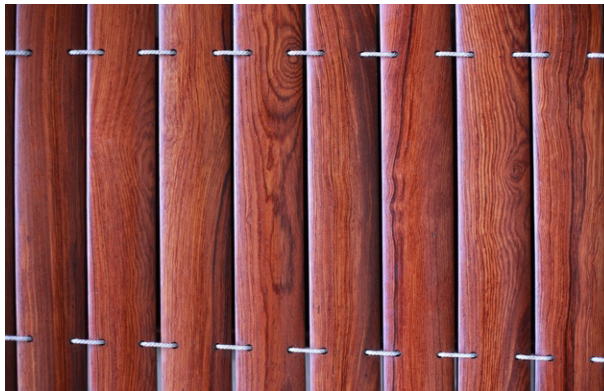
ครูชลอ ใจชื้น ติดตะกั่วลูกระนาดเอก โดยเริ่มติดจากลูกเสียงต่ำไปยันลูกเสียงสูง วิธีการติดตะกั่วลูกระนาดเอก ครูชลอ ใจชื้น นำเทียนมาจุดและตั้งกับพื้นและใช้ตะกั่วค่อย ๆ โดนความร้อนจากเทียนจนตะกั่วละลายและนำตะกั่วที่ละลายมาติดกับลูกระนาดเอกทีละนิด ทำแบบนี้จนกระทั่งได้ฐานของการติดตะกั่ว เมื่อได้ฐานของด้านล่างให้ตัดตะกั่วส่วนที่ละลายติดไปยังลูกระนาดเอก ทำแบบนี้เพื่อให้ตะกั่วที่ติดลูกระนาดเอกอยู่คงทนแน่นหนาไม่หลุดง่าย

จากนั้นใช้สิ่วเพื่อบากท้องผืนระนาดเอกโดยใช้ค้อนค่อย ๆ เคาะไปเรื่อย ๆ ทั้ง 2 ฝั่ง เพื่อให้ผืนระนาดเอกโค้งเป็นสัดส่วนเท่ากัน ระหว่างทำไปจะต้องเคาะเสียงไปด้วยเพื่อตรวจสอบเสียงว่าได้ระดับเสียงนั้น ๆ หรือยัง หากเสียงยังไม่ได้ให้บากท้องไปเรื่อย ๆ จนกว่าเสียงจะได้ระดับใกล้เคียงกับความต้องการ เมื่อได้ระดับเสียงใกล้เคียงกับที่ต้องการ ให้ใช้ลูกหมูเพื่อขัดทำความสะอาดให้ไม้ด้านท้องลูกระนาดเอกโค้งแต่ได้ระดับอย่างสวยงาม และใช้เศษกระจกแต่งเสียงเป็นขั้นตอนสุดท้ายในการทำผืนระนาดเอก ระหว่างทำจะต้องเทียบเสียงไปด้วยเพื่อความละเอียดในระดับเสียงที่ต้องการ โดยใช้ลูกระนาดเหล็กเป็นหลักซึ่งยึดระดับเสียงตามกรมศิลปากร

ภาพที่ 13 ครูชลอ ใจชื้น ใช้เศษกระจกแต่งผืนระนาดเอก
ที่มา : ผู้วิจัย

ครูชลอ ใจชื่น กล่าวถึงขั้นตอนการใช้ลูกหมูขัดและใช้กระจกแต่งลูกระนาดเอก ใช้ลัวกับค้อนเสริมก็ต้องใช้ลูกหมูขัดแต่งต่อ เพราะถ้าใช้ลัวกับค้อนไปเรื่อย ๆ จะกินเนื้อไม้มากเกินไป จะต้องใช้ลูกหมูค่อย ๆ แต่งต่อทำไปก็ต้องเทียบเสียงไปด้วย ใช้ลูกระนาดหลักเทียบของครูเป็น แนวกรรมศิลป์ ของกรรมศิลป์ครูว่าเป็นระดับเสียงที่กำลังดีคนร้องเขาจะร้องได้ง่ายไม่สูงเกินไปและไม่ต่ำเกินไปถือเป็นมาตรฐานของคนดนตรีไทย ครูเห็นรุ่นหลังบางที่เขาไปเทียบเป็นเสียงสากลครูว่าไม่ได้เรื่องเพราะในหัวท่านได้กล่าวไว้แล้วสากลก็ส่วนสากลไทยเราก็ควรจะอนุรักษ์เสียงของเราไว้ พอใช้ลูกหมูแต่งเสริมก็ต้องใช้เศษกระจกแต่งต่อไม่มีใครเขาทำแบบครูหรอก ครูคิดเองว่าเครื่องมือนี้อาจกินเนื้อไม้มากเกินไปเลยเอากระจกค่อย ๆ ปาดไปเรื่อย ๆ กินเนื้อไม้ไปที่ละนิดแบบนี้ละเอียดดีระหว่างทำก็ต้องเคาะลูกหลักเทียบไปเรื่อย ๆ ยิ่งพอใกล้จะได้เสียงยิ่งต้องค่อย ๆ ทำขั้นตอนนี้ถือว่าต้องใช้ความละเอียดมากเพราะเป็นขั้นตอนที่มีผลต่อเสียงโดยตรง และยังลูกเสียงต่ำจะต้องบากท้องลูกระนาดเอกเยอะใช้เวลาทำนาน พอถึงลูกกลางไปทางสูงก็จะง่ายขึ้นไม่ต้องบากท้องเยอะติดตะกั่วอย่างเดียวเสียงก็ใกล้ได้เลยแต่งเพิ่มเติมนิดเดียว อันนี้เป็นหลักการทุกฝืนจะต้องเป็นแบบนี้เหมือนกัน⁸

ภาพที่ 14 ฝืนระนาดเอก
ที่มา : ผู้วิจัย

บทสรุป

1. ประวัติการสร้างระนาดเอกของครูชลอ ใจชื่น

ครูชลอ ใจชื่น เริ่มเรียนดนตรีไทยตั้งแต่อายุ 7 ขวบ โดยเรียนฆ้องวงใหญ่เป็นเครื่องมือแรกโดยเรียนกับครูพิณ วงศ์เผือก ต่อมาได้เข้ามาอยู่ในกรุงเทพมหานครและได้เรียนรู้ดนตรีไทยเพิ่มเติมครูสืบสุด ดุริยประณีต ครูโชติ ดุริยประณีต ครูประสงค์ พิณพาทย์ ครูสุข ดุริยประณีต และครูสอน วงฆ้อง จนถึงเพลงเดี่ยว เมื่อครูชลอ ใจชื่น ได้เข้ามาบ้านบางลำพูทำให้รู้จักกับเจ๊กฮุยและเจ๊กฝน ซึ่งเป็นช่างทำเครื่องดนตรีไทยที่มีชื่อเสียงในสมัยนั้นโดยมีผู้แนะนำคือ ครูโชติ ดุริยประณีต เป็นเหตุให้ครูชลอ ใจชื่น ได้เรียนรู้เรื่องต่าง ๆ ของงานช่างสร้างเครื่องดนตรีไทย

ครูชลอ ใจชื่น รับราชการเมื่ออายุ 30 ปี ตำแหน่งศิลปินจิตอาสา ตำแหน่งฆ้องวงใหญ่ ดูแลเครื่องดนตรีไทยเทียบเครื่องดนตรีไทย ซ่อมแซมเครื่องดนตรีไทยในกรม ได้ปฏิบัติงานจนเกษียณอายุราชการ ระหว่างทำงานครูชลอ ใจชื่น ได้สร้างเครื่องดนตรีไทยขายเป็นอาชีพเสริม ในปัจจุบันครูชลอ ใจชื่นยังได้สร้างเครื่องดนตรีไทยอยู่เป็นที่ยอมรับในวงการดนตรีไทยเป็นอย่างมาก

8. ชลอ ใจชื่น, “การใช้ลูกหมูขัดและใช้กระจกแต่งลูกระนาดเอก,” สัมภาษณ์โดย วุฒิพงศ์ เถาถัดดา, 8 กรกฎาคม 2561.

2. กรรมวิธีการสร้างระนาดเอกของครูชโล ใจขึ้น

ครูชโล ใจขึ้น ให้ความสำคัญในกระบวนการสร้างระนาดเอกในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การคัดเลือกวัสดุในการสร้างระนาดเอกทุกชิ้น การเลือกไม้รางระนาดเอกและไม้ผืนระนาดเอก การสร้างโขนระนาดเอก การสร้างรางระนาดเอก การสร้างเท้าระนาดเอก การทำเดือยประกอบรางระนาดเอก การวัดกระสวนผืนระนาดเอก การเหลาผืนระนาดเอก และการติดตะกั่ว ขั้นตอนทั้งหมดนี้ส่งผลให้คุณภาพเสียงระนาดเอกนุ่มนวลและดังกังวาน เกิดจากประสบการณ์การสร้างเครื่องดนตรีไทยมากกว่า 60 ปี จึงทำให้ระนาดเอกของครูชโล ใจขึ้นมีความประณีต งดงาม จนเป็นที่ยอมรับในกลุ่มนักดนตรีไทย

3. ลักษณะเฉพาะผืนระนาดเอกของครูชโล ใจขึ้น ที่มีผลต่อคุณภาพเสียง

ลักษณะเฉพาะผืนระนาดเอกของครูชโล ใจขึ้น ที่มีผลต่อคุณภาพเสียง 6 ประการ คือ 1. ลักษณะการเลือกไม้ทำผืนระนาดเอก มีวิธีการเลือกไม้ที่ไม่มีตำหนิและเป็นไม้ต้นเดียวกันทั้งผืน 2. การผสมตะกั่วมีสูตรเฉพาะที่ทำขึ้นเอง 3. การบากท้องผืนระนาดเอกใช้เทคนิคเฉพาะตัวมีขั้นตอนที่ประณีตซึ่งส่งผลต่อเสียงสูงเสียงต่ำของระนาดเอก 4. การเจาะรูร้อยเชือก ถ้าเจาะมากไปจะมีผลต่อคุณภาพเสียงทำให้เสียงระนาดเอกสูงขึ้นแต่ถ้าเจาะน้อยไปจะทำให้เชือกไม่สามารถร้อยผ่านได้ 5. กระสวนผืนระนาดเอกของครูชโล ใจขึ้น เป็นกระสวนที่ครูได้ปรับและพัฒนาจนเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของครูชโล ใจขึ้น 6. รางระนาดเอก มีสัดส่วนที่เฉพาะ ความป่องของรางระนาดเอกและการเลือกไม้ทำให้คุณภาพเสียงออกมามีดังกังวาน

ทั้งนี้ปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพเสียงระนาดเอกขึ้นอยู่กับกระบวนการในการสร้างระนาดเอกต้องอาศัยความชำนาญ ประกอบกับสัดส่วนของกระสวนที่ถูกต้อง จนการสร้างระนาดเอกเกิดความเสถียร การสร้างระนาดเอกถือเป็นงานที่ประณีต จึงต้องอาศัยประสบการณ์ ความรัก ความเอาใจใส่ ความผูกพัน เพื่อสร้างระนาดเอกออกมาได้อย่างสมบูรณ์ มีเสียงดังกังวาน มีความสวยงามทางด้านกายภาพ และอนุรักษ์การสร้างระนาดเอกแบบโบราณอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ แสดงให้เห็นถึงความลำบากในการสร้างระนาดเอกสมัยโบราณและความประณีตทุกขั้นตอน จนระนาดเอกของครูชโล ใจขึ้นเป็นที่ยอมรับของวงการดนตรีไทยในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีความเห็นการสร้างเครื่องดนตรีไทยมีความสำคัญต่อวงการดนตรีไทยเป็นอย่างมากในทุก ๆ เครื่องมือต่างมีคุณค่า สร้างคุณประโยชน์แก่วงการดนตรีไทย ควรแก่การสืบสานอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นความรู้ทางด้านศาสตร์ในการยึดหลักตามแบบโบราณหรือการปรับปรุงพัฒนาเพื่อให้ดีขึ้นแก่ความเหมาะสม

ครูชโล ใจขึ้นมีความสามารถทางด้านช่างเป็นอย่างมากไม่ใช่เพียงแต่ระนาดเอกเท่านั้น ครูชโล ใจขึ้นท่านยังสามารถสร้างเครื่องดนตรีไทยได้อีกมาก เช่น ระนาดทุ้ม ข้องวงใหญ่ ข้องวงเล็ก ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะที่ควรแก่การศึกษาสำหรับผู้สนใจต่อไป

บรรณานุกรม

ชลอ ใจขึ้น. “การเข้าเต็ยเท้าระนาดเอก.” สัมภาษณ์โดย วุฒิพงศ์ เถาลัดดา. 2 มิถุนายน 2561.

ชลอ ใจขึ้น. “การแต่งรางระนาดเอก.” สัมภาษณ์โดย วุฒิพงศ์ เถาลัดดา. 12 พฤษภาคม 2561.

ชลอ ใจขึ้น. “การทำโขนระนาดเอก.” สัมภาษณ์โดย วุฒิพงศ์ เถาลัดดา. 26 เมษายน 2561.

ชลอ ใจขึ้น. “ขั้นตอนการใช้ลูกหมัดและใช้กระຈกแต่งลู่ระนาดเอก.” สัมภาษณ์โดย วุฒิพงศ์ เถาลัดดา. 8 กรกฎาคม 2561.

ชลอ ใจขึ้น. “ขั้นตอนการวัดกระสาวระนาดเอก.” สัมภาษณ์โดย วุฒิพงศ์ เถาลัดดา. 2 มิถุนายน 2561.

ชลอ ใจขึ้น. “พิมพ์เท้ารางระนาดเอก.” สัมภาษณ์โดย วุฒิพงศ์ เถาลัดดา. 26 พฤษภาคม 2561.

ชลอ ใจขึ้น. “วิธีการเคาะเลือกผืนระนาดเอก.” สัมภาษณ์โดย วุฒิพงศ์ เถาลัดดา. 27 พฤษภาคม 2561.

อรรณ บวรจศิลป์ และคณะ. *ดุริยางคศิลป์ไทย*. กรุงเทพมหานคร : สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.